Ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas, remontas ar kiti darbai pripažįstami esminiu turto pagerinimu, jei padidina turto funkcijų apimtį arba reikšmingai pailgina turto naudingo tarnavimo laiką ir (arba) pagerina jo naudingąsias savybes. Šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir, jeigu reikia, patikslinamas likęs turto naudingo tarnavimo laikas. Jei atlikti darbai nepagerina naudingųjų ilgalaikio materialiojo turto savybių ar nepadidina turto funkcijų apimties, arba nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, jie nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė registruojama kaip ataskaitinio laikotarpio sąnaudos.

Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą apskaitoje registruojami tam skirtose ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose. Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus kultūros vertybes (kilnojamąsias, nekilnojamąsias), kitas vertybes ir žemę, finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir nuvertėjimą, jei jis yra. Kultūros ir kitos vertybės bei žemė po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodoma tikrąja verte.

Ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas, pirmos dienos.

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą pagal konkrečius materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus, patvirtintus KMSA direktoriaus ar jo įgalioto asmens įsakymu. Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas, nustatytas atsižvelgiant į sutartis ar kitas juridines teises, neturi būti ilgesnis už juridinių teisių galiojimo laikotarpį. Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikaina, sukauptas nusidėvėjimas ir, jei yra, nuvertėjimas nurašomas. Pardavimo pelnas ar nuostoliai parodomi atitinkamame veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje.

Biologinis turtas

Biologinio turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 16-ajame VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai". Biologinis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jeigu atitinka 16-ajame VSAFAS nurodytus turto pripažinimo kriterijus. Pirminio pripažinimo metu ir paskesnio vertinimo metu biologinio turto vienetas apskaitoje registruojamas tikrąja verte. Kai tikroji vertė negali būti patikimai nustatyta, turtas apskaitoje registruojamas ir finansinėse ataskaitose rodomas taip:

1. įsigijimo savikaina, jei ji gali būti patikimai nustatyta (paskesnio vertinimo metu apskaitoje registruojamas ir finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius);
2. simboline vieno lito verte, jei įsigijimo savikaina yra lygi nuliui arba negali būti patikimai nustatyta.

Išankstiniai apmokėjimai už biologinį turtą apskaitoje registruojami tam skirtose biologinio turto sąskaitose. Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikaina ir, jei yra, vertės pasikeitimas nurašomas. Pardavimo pelnas ar nuostoliai parodomi atitinkamame veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje.

Atsargos

Atsargų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos". Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Apskaičiuojant sunaudotų teikiant paslaugas ar parduotų atsargų savikainą, taikomas FIFO („pirmas gautas – pirmas išduotas") būdas. Kai atsargos parduodamos ar sunaudojamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis tą laikotarpį, kurį pripažįstamos atitinkamos pajamos arba suteikiamos viešosios paslaugos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu

TIKRA